

Samenwerking omgevingsvisie Gooi en Vechtstreek

Samenvatting analysefase, stap 1 en 2

In verband van Regio Gooi en Vechtstreek wordt samengewerkt op het onderwerp omgevingsvisie. Daarbij wordt steeds een stap gezet. Er is gestart met een verkenningsfase, er wordt nu gewerkt in de analysefase. Deze fase kent 3 stappen, 1) onderzoeken 2) focussen en 3) ontwikkelperspectieven uitwerken.

Stap 1 en 2 van de analysefase is afgerond met een rapport. Daarbij is focus aangebracht in de regionale opgaven. Voor het oplossingen van deze opgaven heeft regionale samenwerking toegevoegde waarde of is dit zelfs noodzakelijk. Het rapport benoemt deze thema's:

Ruimtebehoefte wonen en werk

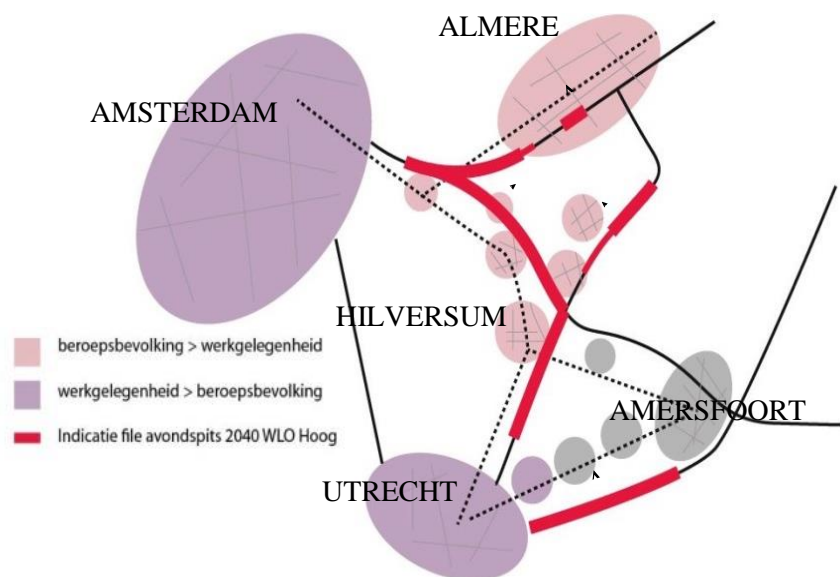
De prognoses voorspellen tot 2040 een huishoudensgroei in de regio, die wel verschilt per gemeente. De bevolking wordt gemiddeld ouder en er komen meer alleenstaanden. De betaalbaarheid van woningen staat onder druk. De bouwplannen komen niet overal overeen met de regionale behoefte, qua aantallen, locatie of segment. Er is ook behoefte aan werklocaties. Regionaal ligt er een opgave om ambities voor de lange termijn te formuleren en dit ruimtelijk te programmeren.

Economie

De werkgelegenheid in de regio loopt niet gelijk met de beroepsbevolking. Bij ongewijzigd beleid zet deze trend zich door. Hoger opgeleiden vinden elders werk, maar voor praktijkgeschoolden is dit lastiger. Dit leidt tot termijn tot meer druk op mobiliteit (zie onder) en de gemeentelijke voorzieningen. De potentie is er in de regio wel. De regio is sterk in kleinere werklocaties maar er blijft ook behoefte aan bedrijventerreinen. Er liggen kansen voor recreatie en toerisme, daar moet een balans met de woon- en natuurlijke omgeving worden gevonden. Er komen veel transities af op de agrarische sector.

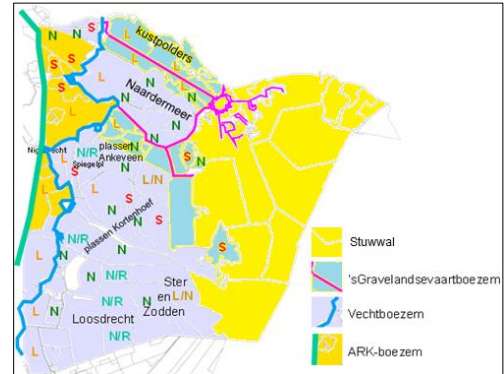
Mobiliteit

De druk op mobiliteit neemt toe, zowel door ontwikkelingen in de regio als daarbuiten. Van regionaal belang zijn het spoor, hoofdwegennet en het regionale fiets en openbaar vervoer netwerk. Er liggen gezamenlijke opgaven en kansen om het netwerk van OV-knooppunten te verbeteren. Dit kan op termijn ook ingrijpende maatregelen aan snel- of N-wegen voorkomen. Ruimtelijke programmering kan hier ook grote invloed op hebben.

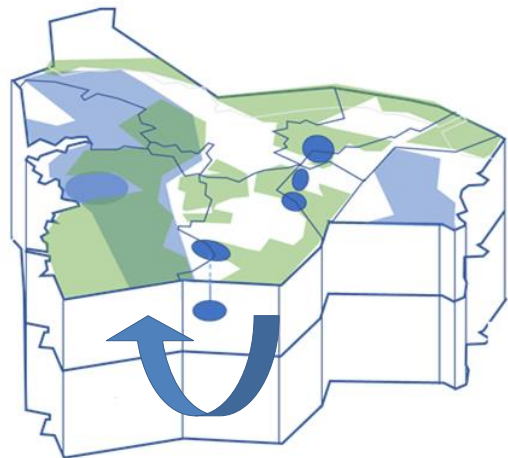
Klimaatverandering en energietransitie

De verandering van het klimaat wordt merkbaar in de leefomgeving. Er liggen regionale opgaven voor de waterveiligheid en de omgang met droogte. De regio zou ook een bijdrage kunnen leveren aan het verminderen van broeikasgassen. De verandering van energiebronnen vraagt om regionale afstemming: waar wekken we grootschalig energie op, wat er aan regionale energie-infrastructuur nodig en hebben we een ambitie om te besparen?

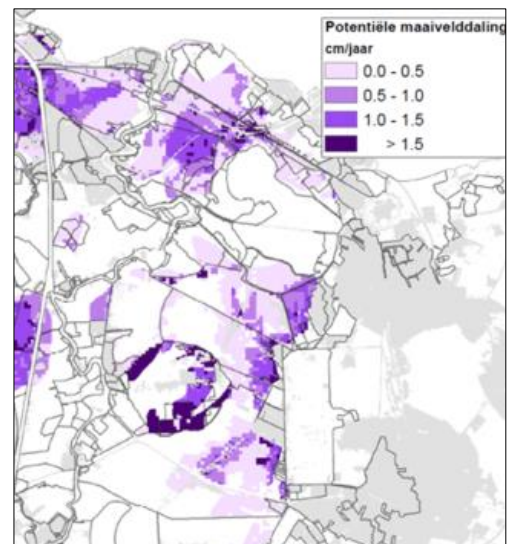
Water

Water raakt aan veel opgaven in de regio. De Vechtstreek ligt onder zeeniveau en is afhankelijk van de boezems voor in- en uitlaat van water. Klimaatverandering stelt nieuwe eisen aan waterveiligheid. Door ondergrondse waterstromen is er ook een grote relatie tussen Gooi en Vechtstreek: schoon water uit de ondergrond van de stuwwal voedt (de natuur in) de Vechtstreek. Natuurontwikkeling, bemaling van polders, drinkwaterwinning en voorkomen van droogte vragen om een regionale keuzes over de omgang met water. De waterkwaliteit is een zorg, er zijn inspanningen nodig om aan Europese richtlijnen te voldoen.

Veenoxidatie (bodemdaling)

Het veengebied klinkt in, krimpt en oxideert door ontwatering en gewicht van bebouwing en wegen. Dit veroorzaakt een bodemdaling die op plekken kan oplopen tot meer dan 1,5 centimeter per jaar. Er treedt verzilting op, infrastructuur en bebouwing loopt schade op en het wordt lastiger om de waterveiligheid te behouden. Veem dat oxideert stoot ook CO₂ uit. Het veen meer vernatten vermindert of stopt dit proces, maar maakt het huidige agrarisch gebruik onmogelijk. Van technische maatregelen staat de werking nog niet vast. Er zijn geen gemakkelijke oplossingen en er is een gebiedsgerichte aanpak nodig om alle gebruikers perspectief te bieden.

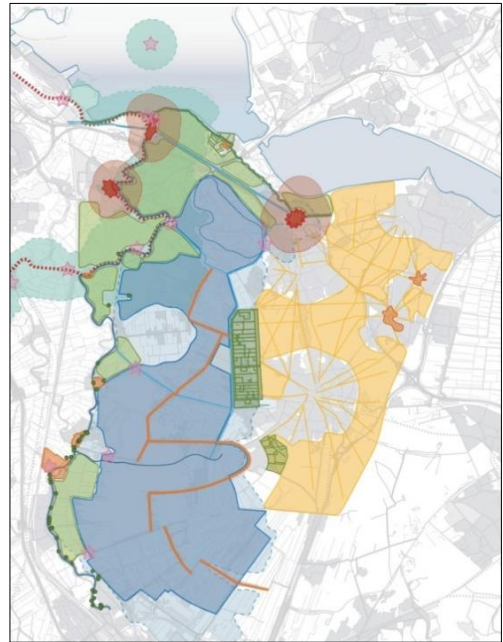

Biodiversiteit

De regio kent grote diversiteit aan verschillende soorten natuur en heeft veel beschermde natuurgebieden. De natuur is kwetsbaar. In de onbeschermde agrarische gebieden is een sterke neergaande trend van de weidevogels. De beschermde gebieden staan onder druk door invloeden van daarbuiten: verdroging, vermesting en verzuring. De neerslag van stikstof op natuur beperkt ook de economische ontwikkeling, wat grote delen van de regio raakt. Bronnen zijn de agrarische sector, verkeer, woningen en industrie. De natuur heeft baat bij onderling verbinden van gebieden.

Landschap en cultuurhistorie

Het landschap is kenmerkend voor het gebied, en veelal is een cultuurlandschap dat is verweven met ons cultureel erfgoed en natuurwaarden. Landschap staat onder druk door diverse andere opgaven. De baten van dit landschap komen niet altijd op dezelfde plaats terecht als de kosten.

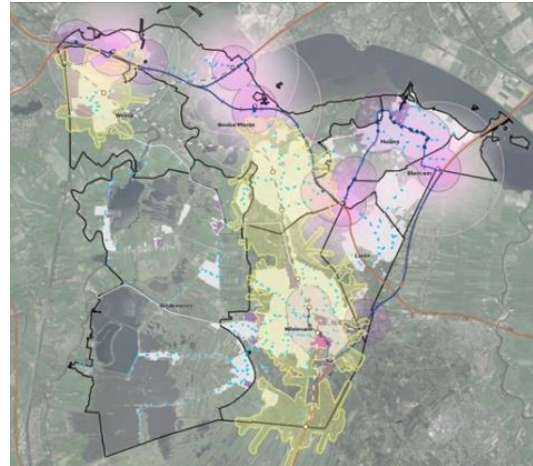

Samenhangende opgaven

De analyse maakt ook duidelijk dat opgaven niet op zichzelf staan. Vaak is er een directe relatie met andere opgaven. De Omgevingswet vraagt hierbij om een integrale blik. Uit de analyses komen de volgende samenhangende opgaven.

Verstedelijking: ruimte voor wonen en werk, mobiliteit

De opgaven voor wonen, werk en mobiliteit zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Allen hebben een ruimtevraag, en de ruimte is schaars. De programmering van functies heeft ook daadwerkelijke invloed op mobiliteit. Door werk in de regio te programmeren en knooppunten van openbaarvervoer te versterken door goede inrichting en verstedelijking kan groei van mobiliteit worden opgevangen.

Landschap en biodiversiteit

In het buitenstedelijk gebied spelen ook veel opgaven. Het beheer van landschap en biodiversiteit staat onder druk. Infrastructuur doorsnijdt gebieden. Voor het hele gebied is een goede omgang met water van belang. De recreatieve druk op het landschap neemt ook toe. Dit geeft kansen, maar wat is mogelijk? Klimaatverandering heeft ook een grote impact op het landschap, dat geldt zeker voor de energietransitie. Zijn de landschappelijke waarden verenigbaar met opwekking van duurzame energie. De neerslag van stikstof is voor de natuur een grote belasting en kan ook de ruimtelijke ontwikkeling beperken.

Veenweidegebied

Binnen landschap vraagt het veenweidegebied om bijzondere aandacht. Hier komen de opgaven voor bodemdaling, landschap, klimaatverandering, biodiversiteit, recreatie, water en het perspectief voor de agrarische sector samen.

Stap 3, Ontwikkelperspectieven

De laatste stap in de analysefase zijn het maken van ontwikkelperspectieven. Een ontwikkelperspectief schetst de ontwikkeling van het gebied vanuit een bepaalde invalshoek. Het ontwikkelperspectief schetst dan de positieve en negatieve consequenties bij de invalshoek. Dit geeft beslissers inzicht in sturingsmogelijkheden en effecten van keuzes.

Deze ontwikkelperspectieven moeten samenhangende thema's in beeld brengen. Verder moeten ze de voor- en nadelen van een richting tonen en duidelijk maken welke politieke keuzes te maken zijn.

De ontwikkelperspectieven sluiten aan bij de samenhangende opgaven. Het portefeuillehoudersoverleg stuurt op de uitwerking van de ontwikkelperspectieven.